

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

аспіранта Дехтяра Сергія Сергійовича на тему:
«Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах
фінансової нестабільності»,
що подана на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 051 «Економіка»

Дисертаційна робота Дехтяра Сергія Сергійовича на тему «Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності» виконана на кафедрі «Облік та оподаткування» факультету «Економіко-гуманітарний» Українського державного університету науки і технологій, подана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка». Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Дніпровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна (протокол № 4 від 05 листопада 2018 року), уточнена на засіданні вченої ради Українського державного університету науки і технологій (протокол № 7 від 06 червня 2022 року).

**1. Ступінь актуальності теми дисертації та її зв'язок з планами
наукових робіт університету**

Сучасна економічна ситуація в Україні відрізняється високим рівнем нестабільності та низьким рівнем прогнозованості. В таких умовах господарювання особливо важливого значення набуває питання економічної безпеки всіх суб'єктів підприємницької діяльності. Адже надійність системи захисту економічних інтересів стейкхолдерів забезпечує зростання економічного потенціалу підприємства, його функціонування та розвиток в умовах фінансової нестабільності.

Впроваджені в практику транспортних підприємств результати наукових досліджень з проблем управління економічною безпекою, оцінки її рівня та

розробки механізму забезпечення матимуть першочергове значення для максимально ефективного використання ресурсів підприємства, зростання його виробничого потенціалу, своєчасного запобігання й успішного подолання внутрішніх і зовнішніх загроз та, як результат, стабільного функціонування.

Підприємства транспорту, що діють в умовах ризику, потребують управління системою забезпечення економічної безпеки. Гарантування її цільового рівня в діяльності підприємств транспорту є одним з основних завдань менеджменту, оскільки визначає загальну ефективність їх господарського функціонування. Розробка та впровадження системи оцінювання рівня економічної безпеки підприємств транспорту, що є адекватною сучасним умовам господарювання, сприятиме підвищенню їх конкурентоспроможності в умовах кризи.

Таким чином, проблема забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності є важливою та актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Наукові дослідження, які викладені в дисертації, виконані згідно з напрямом наукової роботи кафедри «Облік і оподаткування» відповідно до тематичного плану науково-дослідних робіт Дніпровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна «Теоретико-методологічні засади забезпечення економічного розвитку підприємств залізничного транспорту в умовах фінансової нестабільності» (номер державної реєстрації 0121U109171); Українського державного університету науки і технологій «Економічна безпека виробничих підприємств у контексті сталого розвитку» (номер державної реєстрації 0122U002524).

Під час виконання вказаних досліджень дисертант виступав у якості виконавця і співавтора звітів з науково-дослідної роботи.

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Наукова новизна одержаних результатів. Розроблені у процесі дослідження наукові положення полягають у наступному:

удосконалено:

- концептуальну модель забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності, в якій, на відміну від існуючих, поєднано стратегічну мету, ідею, бачення проблем, суб'єкт і об'єкт управління, завдання для досягнення цільової установки, принципи та механізми забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності;

- механізм забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності, який, на відміну від існуючих, спрямований на забезпечення їх економічної безпеки та поєднує підсистему економічного потенціалу підприємств транспорту, цільову підсистему забезпечення економічної безпеки, підсистему забезпечення економічної безпеки, підсистему нормативно-правового забезпечення та підсистему інформаційно-аналітичного управління економічною безпекою підприємств транспорту;

- систему ризик-менеджменту для забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності, для формування якої, на відміну від існуючих, передбачено матрицю критеріїв оцінки системи управління ризиками підприємств транспорту та відповідний підхід до оцінювання рівня економічного ризику на підставі розробленого алгоритму її формування;

набули подальшого розвитку:

- науково-методичний підхід комплексного оцінювання тенденцій та середовища функціонування підприємств транспорту в умовах фінансової

нестабільності, який, на відміну від існуючих, поєднує різні аспекти – від дослідження їх внеску до оцінювання результативності їх діяльності;

- науково-методичний підхід до оцінювання рівня економічної безпеки підприємств транспорту, який, на відміну від існуючих, передбачає оцінювання проводити на основі розрахунку ряду моментних та інтервальних показників, які дозволяють охарактеризувати рівень безпеки у будь-який момент часу та простежити динаміку її зміни, згідно якого у розрізі функціональних складових виділено показники-індикатори кількісного та якісного характеру, які доповнюючи один одного, уможливають отримання багатокритеріальної оцінки рівня економічної безпеки в цілому по підприємству та за кожною функціональною складовою;

- організаційна структуризація підприємств транспорту, як елемент внутрішніх механізмів забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту, що, на відміну від наявних, має на меті визначення організаційних структур існування як самої системи забезпечення економічної безпеки на підприємств транспорту, так і організаційних форм, у яких проявлятиметься діяльність суб'єктів безпеки, а також в організації оптимального забезпечення економічної безпеки з урахуванням особливостей діяльності її суб'єктів в структурі загального управління підприємством.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні наукові положення та рекомендації можуть вирішувати завдання щодо формування дієвих напрямів удосконалення механізму забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності.

Методичний підхід до моніторингу рівня економічної безпеки за допомогою показників-індикаторів економічної безпеки використовується у діяльності ВП «Дніпровське пасажирське вагонне депо» філії «Пасажирська компанія» АТ «Укрзалізниця» (довідка 143-d від 19.05.2022 р.). Основні результати дисертаційної роботи впроваджено у навчальний процес Українського державного університету науки і технологій при викладанні навчальних

дисциплін «Ризикологія», «Економічний аналіз», «Економіка», «Економіка транспорту» (довідка № НЗ / 17 від 15.06.2022 р).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є одноосібно виконаною працею. Усі наукові результати, викладені у дисертації, отримані автором самостійно. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у роботі використані лише ті положення та ідеї, які є результатом особистих досліджень здобувача.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана діловою українською мовою з дотриманням стилю викладення результатів проведених досліджень відповідно до встановлених вимог. Стиль викладання наукових положень і висновків забезпечує доступність сприйняття та осмислення матеріалів дослідження.

3. Наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, та повнота опублікування результатів дисертації

За результатами дисертаційної роботи опубліковано 17 наукових праць, у тому числі 1 монографія, 4 публікації – у наукових фахових виданнях України, 12 праць апробаційного характеру, а саме:

- монографії:

1. Дехтяр С. С. Алгоритм прийняття управлінських рішень на основі створеного механізму економічної безпеки. Інтегрований облік в ризик-орієнтованому управлінні підприємством : моногр. / кол. авт. [Дехтяр С. С., Пікуліна О. В., Матусевич О. О. та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., В. В. Бобиля. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2022. С. 86–114.

- праці, які опубліковані у фахових виданнях України:

2. Дехтяр С. С. Проблеми визначення категорії «економічна безпека» та взаємодія її суб'єктів. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=767>.

3. Дехтяр С. С., Бобиль В. В. Трансформація економічної безпеки промислових підприємств в умовах фінансової нестабільності. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8076>.

4. Дехтяр С. С., Бобиль В. В. Економічний розвиток промислових підприємств в умовах фінансової нестабільності: європейський досвід та українські реалії. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8875>.

5. Дехтяр С. С., Бобиль В. В. Специфіка функціонування підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10273>.

- праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Дехтяр С. С. Проблема визначення змісту категорії «економічна безпека підприємства». Сучасні технології менеджменту : тези Всеукраїнської науково - практичної конференції, 18-19 квітня 2019 року. - Черкаси: Східноєвропейський університет. – URL: https://suem.edu.ua/sites/default/files/20_21-01/suchasni-tekhnologii-menedzhmentu-zabezpechennya-stalogorozvitku-ekonomiko-pravovikh-sistem-v-umovakh-evrointegracii_2019_04_maket.pdf.

7. Дехтяр С. С. Аналіз наукових підходів до визначення поняття «економічна безпека підприємства». Економічний розвиток в умовах провадження інформаційних технологій та систем управління : тези Всеукраїнської науково - практичної конференції, 25 лютого 2019 року. – Київ: Київський університет ринкових відносин. – URL: https://magazine.faaaf.org.ua/images/stories/zb_conference/zb_conf_25-02-2019.pdf

8. Дехтяр С. С. Формування індивідуальної концепції економічної безпеки підприємства. Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки : тези Всеукраїнської науково - практичної конференції, 11-12 квітня 2019 року. – Дніпро : НМетАУ. – URL: <https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2015/p2685>

9. Дехтяр С. С. Макрофінансові загрози та економічна безпека підприємства. Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики : тези Всеукраїнської науково - практичної конференції, 13-14 вересня 2019 року. – Одеса: Одеський національний економічний університет. – С.10-15.

10. Дехтяр С. С. Вплив сучасних макрофінансових ризиків на

формування економічної безпеки підприємства. Світ економічної науки. Випуск 18 : тези Міжнародної наукової інтернет-конференції, 28 листопада 2019 року. – Тернопіль : МЕНПІК «Economy». – URL: <http://www.economics.in.ua/2020/03>

11. Дехтяр С. С. Економічна безпека та дестабілізуючі чинники в діяльності підприємства. Світ економічної науки. Випуск 19 : тези Міжнародної наукової інтернет-конференції, 20 грудня 2019 року. – Тернопіль : МЕНПІК «Economy». – URL: <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/3241/>

12. Дехтяр С. С. Взаємодія суб'єктів економічної безпеки. Світ економічної науки. Випуск 20 : тези Міжнародної наукової інтернет-конференції, 20 лютого 2020 року. – Тернопіль : МЕНПІК «Economy». – URL: <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/3346/>

13. Дехтяр С. С. Основні етапи процесу забезпечення економічної безпеки. Перспективи розвитку фінансів, обліку та психології в умовах глобалізаційних процесів : тези Всеукраїнської науково - практичної конференції, 10 березня 2020 року. – Чортків : ТНЕУ. – С.153-155.

14. Дехтяр С. С. Вплив дестабілізуючих чинників на економічну безпеку. Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту : тези 80 Міжнародної науково-практичної конференції, 23 квітня 2020 року. – Дніпро : ДНУЗТ, 2020. – URL: <http://www.economics.in.ua/>

15. Дехтяр С. С. Сучасні тенденції наукових поглядів стосовно категорії «економічної безпеки». Світ економічної науки. Випуск 23 : тези Міжнародної наукової інтернет-конференції, 28 травня 2020 року. – Тернопіль : МЕНПІК «Economy» – URL: <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/3439/>

16. Дехтяр С. С. Причини негативних тенденцій української промисловості. Інформаційне суспільство : тези Міжнародної наукової інтернет-конференції, 14 жовтня 2020. – Тернопіль : ТНЕУ. – С. 25-27.

17. Дехтяр С. С. Шляхи подолання кризових тенденцій української промисловості. Світ економічної науки. Випуск 29 : тези Міжнародної наукової інтернет-конференції, 25 лютого 2021 року. – Тернопіль : МЕНПІК «Economy». – URL: <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/3562/>

Апробація результатів дисертації. Основні результати дослідження докладалися на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема таких: «Сучасні технології менеджменту» (м. Черкаси, 2019 р.); «Економічний розвиток в умовах провадження інформаційних технологій та систем управління» (м. Київ, 2019 р.); «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (м. Дніпро, 2019 р.); «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (м. Одеса, 2019 р.); «Світ економічної науки. Випуск 18» (м. Тернопіль, 2019 р.); «Світ економічної науки. Випуск 19» (м. Тернопіль, 2019 р.); «Світ економічної науки. Випуск 20» (м. Тернопіль, 2020 р.); «Перспективи розвитку фінансів, обліку та психології в умовах глобалізаційних процесів» (м. Чортків, 2020 р.); «Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту» (м. Дніпро, 2020 р.); «Світ економічної науки. Випуск 23» (м. Тернопіль, 2020 р.); Інформаційне суспільство (м. Тернопіль, 2020 р.); «Світ економічної науки. Випуск 29» (м. Тернопіль, 2021 р.

4. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності

Під час виконання дисертації аспірант Дехтяр С. С. дотримувався принципів академічної доброчесності, що підтверджено сервісом перевірки робіт на виявлення схожості текстів Unicheck. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

ВИСНОВОК:

Ознайомившись з дисертаційною роботою Дехтяра Сергія Сергійовича на тему «Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності» зі спеціальності 051 «Економіка» та науковими публікаціями, у яких висвітлено основні наукові результати, а також враховуючи результати апробації дисертаційної роботи, вважаємо, що:

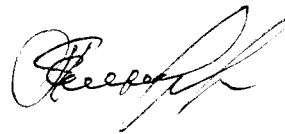
1. Дисертаційна робота «Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності» за актуальністю,

ступенем новизни, обґрунтованістю та практичною придатністю здобутих результатів є закінченим фундаментальним дослідженням, яке відповідає ОНП «Економіка».

2. Дисертаційна робота «Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств транспорту в умовах фінансової нестабільності» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, і рекомендується до разового захисту у спеціалізованій вченій раді.

Голова засідання, доцент кафедри
«Облік та оподаткування»,
к.е.н., доцент

О. В. Пікуліна

Науковий керівник, завідувач кафедрою
«Облік та оподаткування»,
д.е.н., професор

В. В. Бобиль

Секретар, старший викладач кафедри
«Облік та оподаткування»

І. М. Ломтева